
Wstęp

Obecnie na rynku wydawniczym większość pozycji traktujących o zamówieniach publicznych jest komentarzami do samych przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych. W literaturze pojawiają się wprawdzie próby opisu pewnych aspektów systemowych prawa zamówień publicznych w Polsce (w tym zagadnień ekonomiczno-rynkowych), jednak mają one charakter na tyle fragmentaryczny, że nie pozwalają czytelnikowi zrozumieć mechanizmów rządzących tym rynkiem, całościowo spojrzeć na ten ważny obiekt badań i tym samym dokonać próby indywidualnego wyjaśnienia tych zjawisk bez wypaczania ich sensu. Zjawiska te często stanowią wyłącznie zainteresowanie mediów czy środowisk politycznych, a mowa m.in. o korupcji w zamówieniach publicznych, manipulacji, innych zakłóceniach w prawidłowości zachowania konkurencji. Aby jednak zrozumieć chociażby te zjawiska, które często wywołują kontrowersje społeczne, należy przybliżyć w pierwszej kolejności strukturę podmiotowo-przedmiotową rynku zamówień publicznych i poznać złożone związki przyczynowo-skutkowe między poszczególnymi elementami rynku (podaży, popytu i ceny). Brak znaczących zwartych pozycji książkowych dotyczących systemu zamówień publicznych w Polsce, które kompleksowo traktowałyby o zagadnieniach wypełniających ów system w wymiarze prawnym i ekonomiczno-rynkowym, powoduje, że istnieje konieczność wypełnienia tej luki właśnie taką pozycją. Analizy systemowe dokonywane przez Urząd Zamówień Publicznych opisują wprawdzie statystycznie rynek zamówień publicznych, umożliwiając uzyskanie informacji o polskim i europejskim rynku zamówień publicznych na podstawie ogłoszeń z TED i BZP, ale opis ów ma ciągle charakter fragmentaryczny i tym samym pozostaje niewystarczający, dotyczy on bowiem ilościowego charakteru rynku bez pokrycia go informacjami o charakterze jakościowym. Tym samym aspekt statystyczny i ilościowy może być ciekawym obszarem do pogłębionych refleksji i wniosków w wymiarze jakościowym.

Stąd autorzy przyjęli pewne założenia, które stały się przyczynkiem napisania książki, a mianowicie:

1. Poszerzająca się i coraz bardziej agresywna konkurencja na rynku zamówień publicznych sprawia, że problematyka ta wymaga ciągłego pogłębiania wiedzy w zakresie literatury przedmiotu czy organizowania szkoleń ze strony podmiotów ubiegających się o udzielenie zamówień publicznych, głównie małych i średnich przedsiębiorstw,
2. Trudność materii zamówień publicznych i zmienne przepisy prawa w tym zakresie powodują, że ta specjalistyczna wiedza powinna być na bieżąco aktualizowana przez samych zamawiających, organizujących przetargi, ponieważ nieprawidłowości przy zamówieniach współfinansowanych ze środków unijnych podlegają surowym korektom finansowym,
3. Środowisko akademickie związane z uczelniami wyższymi o profilu ekonomicznym i prawnym jest zainteresowane pozycjami książkowymi traktującymi o systemie zamówień publicznych. Niestety, studenci zainteresowani zamówieniami publicznymi znajdują obecnie na rynku wydawniczym najwięcej praktycznych komentarzy do przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych i jej aktów wykonawczych. Będą mieć oni jednak trudność w znalezieniu takiej pozycji, która porządkowałaby problematykę zagadnień składających się na system zamówień publicznych i ukazywałaby rozważania prawne na tle ekonomicznych wątków umożliwiających szersze spojrzenie na te zagadnienia, mające niewątpliwie charakter interdyscyplinarny. Autorzy pokładają nadzieję, że niniejsza książka zostanie uznana za pozycję obowiązkową dla tych wszystkich studentów, którzy, zanim przejdą do lektury samej ustawy Prawo zamówień publicznych, uzyskają najpierw wiedzę na temat systemu zamówień publicznych w Polsce. W konsekwencji wiedza ta pozwoli lepiej zrozumieć samą ustawę, która w opinii większości prawników jest niezwykle trudna,
4. Tym podmiotom rynkowym, które nie były jeszcze uczestnikami rynku zamówień publicznych, tj. wykonawcom, członkom konsorcjum czy podwykonawcom, lektura książki może otworzyć drogę do poszukiwania możliwości, jakie stwarza rynek zamówień publicznych, jak również ułatwić, zwłaszcza małym i średnim przedsiębiorcom, poruszanie się po tym rynku.

Pierwszy rozdział został poświęcony zagadnieniom związanym z charakterystyką zamówień publicznych z dominującym ujęciem ekonomiczno-rynkowym. Autorzy, dokonując systemowego omówienia rynku zamówień publicznych, skoncentrowali uwagę na poszczególnych elementach rynku i ich wzajemnych powiązaniach, które razem tworzą określoną strukturę. Pozwoliło to zachować logikę wywodów i usprawnić poruszanie się czytelnika po poszczególnych wątkach podjętych przez autorów książki. Z kolei drugi rozdział odnosi się do zagadnień

prawnych dotyczących organizacji systemu zamówień publicznych w Polsce. Ostatni rozdział traktuje o problematyce dotyczącej instytucjonalnych rozwiązań regulujących system zamówień publicznych.

Zdaniem autorów podjęte wątki, które doprowadziły ich do określonych wniosków i konkluzji, zostały zaprezentowane głównie w wariacie „ostrożnościowym”. Jednak w wielu miejscach książki nie zabrakło nowatorskiego podejścia do niektórych omawianych zagadnień, co znalazło swoje odbicie chociażby w autorskich tabelach czy schematach, często mających charakter wyczerpujący i reprezentujących kompleksowe przedstawienie opisywanych wątków, oraz w zagadnieniach, które dotychczas nie zostały w stopniu wyczerpującym podjęte w literaturze przedmiotu. Autorzy starali się kreatywnie poszukiwać związków przyczynowo-skutkowych między opisywanymi zjawiskami na rynku, co pozwoliło na pogłębienie badanych zagadnień nie tylko w wymiarze prawnym. Ponadto autorzy często zgłaszają postulaty dla całego środowiska decyzyjnego w zakresie konieczności wprowadzenia zmian mogących usprawnić system zamówień publicznych w Polsce. Są one wynikiem bacznej obserwacji praktycznego stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych i ich zagrożeń dla prawidłowego procesu wydatkowania środków podlegających ustawie.

Książka spełnia funkcję poznawczo-aplikacyjną. Funkcja poznawcza książki wyraża się w dostarczeniu czytelnikowi wiedzy o systemie zamówień publicznych wkomponowanym w sferę gospodarki opisującą zachodzące w niej zjawiska i procesy. Z kolei funkcja aplikacyjna została wypełniona przez dostarczenie podmiotom zainteresowanych udziałem w tym rynku i pozyskiwaniem publicznych zleceń wiedzy o sposobach postępowania na rynku kreowanym przez podmioty zobowiązane do stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych. Tym samym wiele wniosków autorów może zostać zaaplikowanych do sfery realnej gospodarki bezpośrednio przez podmioty reprezentujące stronę wykonawczą zamówień, jak też środowiska decyzyjnego mającego wpływ na stanowienie prawa.

Autorzy książki wykorzystali w pracy wtórne (istniejące) źródła informacji skupione wokół literatury przedmiotu zarówno zwartej, jak i artykułowej. W wielu miejscach przytaczane jest orzecznictwo krajowe i unijne. Treści wzbogacone zostały tabelami i schematami.

Przy wyborze zagadnień, które stanowią temat pracy, autorzy starali się kierować analizą aktualności i szczególnym znaczeniem tej problematyki zarówno dla teorii, jak i w praktyce. Wydaje się, że książka, która nie jest stricte komentarzem prawa, tylko swoistym zbiorem opracowań o charakterze interdyscyplinarnym tworzącym wspólnie całość, ma większą szansę utrzymać w przyszłości swoją aktualność na rynku wydawniczym i wzbogacić inne pozycje zwarte traktujące o podobnej problematyce. Autorzy mają skromną nadzieję, że jej kon-

strukcja oparta na zderzeniu wątków prawnych i ekonomiczno-rynkowych zamówień publicznych znajdzie uznanie wielu czytelników poszukujących głębszych rozważań w obszarze problematyki nakreślonej w tej publikacji.

Agata Zdebel-Zygmunt

Jarosław Rokicki